

**CARMEN
AGGRATULATORIUM.**

R. 14237/1. R. P.

**IGNATIO
MAUTHREI**

è Soc. JESU

AA. LL. & Philosophiæ Doctori,

Et in Antiquissima, ac Celeberrima

**UNIVERSITATE VIENNENSI
POESEOS
PROFESSORI.**

Anomasticum diem celebranti,

A Devotissimis Discipulis compositum,
& in schola Poëtices declamatum, die 2. August.

Anno à partu Virginis

M. DCC. XXIII.

VIENNÆ AUSTRIÆ,

Typis Andreae Heyinger, Universitatis Typogr.

ELEGIA I.

*Ingressus à nomine IGNATII, Fundatoris
Soc. JESU. Laus R. P. Ignatii à Virtutibus.*

Hæbe reconde jubar: modicas absconde favillas
Luna soror: vigiles noctis abeste faces,
Sanctior Hesperiiis hodie surrexit in oris
Cynthius, & radio nobiliore micat.
Ecce novus Phaëton IGNATIUS! ignis in illo,
Ignis ab ætherea semina luce trahens.
Æneus hunc Phaëtona globus prostravit: at exin
Fortior Antæus membra levavit humô,
Ille salutifero Mundum succenderat æstu,
Inque Stygem sceleris jusserat ire chaos.
Ardet adhuc Orbis melioribus ignibus ustus,
Loyola validos suppeditante rogos.
O bene, sulphureæ cecidit quodd glandis ab ictu!
Quàm dextro felix omine casus erat!
Casus hic è spissis Themidémque, Fidémque tenebris
Extulit, & priscæ Relligionis opus.
Nomen ô IGNATI charum terræque, polóque,
Dignaque vox Pario marmore, digna cedrô!
Æole ventipotens! venerabile Nomen in omnes
Ferto sagax volucris mobilitate plagas.
Quodd si gens inculta, rudique sub aëre nata
Illud inexperta dulciter aure bibet;
Mitius ingenium capiet, morésque modestos
Induet, immanes depositura Scythas.
Nomen ad hoc lemures, formæque tricorporis Umbræ
Tartareos repetunt, quâ data porta, specus.

Plau-

IN=0300 16489

Plaudite Loyolidæ, tanto fata pignora Patre!
Cujus ad aspectum Styx tremefacta pavet.
Eja virete diu! Vos primus, & ultimus Orbis
Obsequio nunquam deficiente colet.
Est vestris Europa nimis virtutibus arcta.
Trans Gangem metas fixit avita Fides.
Vos Japon, Brasilésque vident, & decolor Indus,
Septâque barbarica Sinica regna manu.
Talia me fantem, potiorâque verba parantem
Abripit in plausus ingeniosus amor.
Tu mihi materiem, vitæ Moderator & artis,
Suppetis: in plausum lux tibi sacra trahit.
Virtutis soboles, Pindi decus, optime vatum,
A cujus pendet nostra salute salus!
Loyolam sic corde foves, ut moribus ipsis
Noscaris magni filius esse Patris.
Virgineos cultus, & plenas Numine dotes
Infudit gremio dextera dîa tuo.
Tu modò RELIGIO, stellati filia regni,
Materiam dictis das opulenta meis.
Huc oculos, huc ora move, Mysténque tuere,
Qui toties pernix ad tua jussa volat.
Si leges servare tuas accurat ad unguem,
Si spargit sacris thura cremanda focis:
Velatum sub farre DEUM si ritè litando
Quotidie divi pandit amoris opus,
Huc adhibe vultus, & puris annue flammis,
Quas alit Ignatî pectore vera Fides.
Aspice, consvetas ut eat festinus ad aras,
Utque recurvato poplite lambat humum.
Hic hæret, multoque sinum correptus ab æstro
Cum Superis miscet mutua sensa frequens.
Hic cæli bibit Ambrosiam: longasque videri
Non finit oranti Numinis ara moras.

Si tamen invitus linquit loca sæta Tonante;
Abscedat quamvis corpore, mente manet.
Ulteriùs, precor, ergo fave, seròsque per annos
Alma Sacerdotem protege Diva tuum.
Hic Vir, hic est, quem blanda fovet Clementia nutrix:
Multa sedet labris gratia, multa genis.
Candor inest animo, mitis reverentia vultu:
Eminet in placida fronte modestus honor.
Ex oculis prospectat amor, loquitúrque serenos
Abs fuce mores, & sinè felle sinum,
Eloquii præstantis opes, facundia lenis,
Argutique sales, innocuèque joci:
Judicium dives, studium sinè fraude merendi,
Et sibi, quàm reliquis, mens nocitura priùs:
Consilio devincta manus, Prudentia falli
Nescia, nec docilis fallere Simplicitas,
Hæ gemmæ caput Ignatî, gremiùmque coronant,
Et radios circùm luce potente vibrant.
Non tamen insignes pulchræ Virtutis honores
Sub proprio tantùm corde sedere finit,
Discipulos pariter radiis divinitùs haustis
Lustrat, & in ritus incitat ire suos.
Nos docet, exemplóque trahit, quid inutile, quæ sint
Ludicra, quæ vaftris sint nocitura dolis.
Nos docet à Mundo procul, insanæque voluptæ
Illiciis avidâ vertere terga fugâ.
Nos docet, ut pereant Circæis illita succis
Gaudia, ceu vanum pulvis it in nihilum.
Vulgus iners fumum pro rebus captat, & umbram,
Nec pudet elusa fauce fovere sitim.
Qualè sedet medio deceptus in amne, labrùmque
In medio nunquam Tantalus amne rigat.
Quid prodest, si membra rosis, nardóque Sabæo
Oblitus in thalamo mollè cubare queam?

Quid Tyrio bis tineta juvat me purpura verme,
 Déque peregrinis vellera missa plagis?
 Ecquid honos, ecquid tituli regalè micantes?
 Quid si Cræseas arca flagellet opes?
 Omnibus his malus error inest, tacitumque venenum.
 Hos tamen errores decipiendus emam?
 Dî scelus impedian! vitreis suffulta Voluptas
 Est pedibus: minimo turbine mota ruit.
 Nil manet: excipias virtutis nobile donum.
 Efficit hæc hominem cum Deitate parem.
 Hæc stabiles dispensat opes, quas lubrica cæcæ
 Nulla volubilitas dátve, rapítve Deæ.
 His, Pater, informas animos, & voce magistra
 Ducis, & eloquio robur habente trahis.
 Quas tibi gens subjecta queat rescribere grates?
 Quô poterunt pretiô tot benefacta coli?
 Si cumulos auri, fortunarumque tributa
 Quis daret, aut quidquid gemmifer Hermus alit;
 Nil daret: exigui fierent oblata valoris
 Munera, nec meritis æquiparanda tuis.

ELEGIA II.

*Narrat Poëta de neglectu hujus artis sibi expo-
 stulanti apparuisse Apollinem, & tulisse solatium,
 adjecta laude IGNATII, &c.*

FOrsitan hesternus morientem lampada Titan
 Merfit in occiduos, nocte cadente, lacus;
 Cum de more libros, & pulpita docta satigo.
 Lassabat vigiles plurima charta manus.
 Dúmque sagax numeros, & carmina rumino lecta;
 Carmina divinis illecebrosa modis;
 Protinùs exardet mihi mœror in ossibus ingens,
 Et rigat humentes deplua gutta genas,

Eheu, dicebam, qualis modò vivitur ætas!
 Sæcula nunc ferrô deteriora rigent.
 Ecquid enim Phocis, Pindique biverticis arces?
 Ecquid Thymbræo templa dicata Patri?
 Congeries lapidum, gregibusque cubile ferinis:
 Nidus, ubi catulos tygris, & ursa foveat,
 Quà retulit modulos ab opacis collibus Echo,
 Nunc vomit anguinum sibila rauca genus.
 Fons Aganippæus, sancti vindemia Phæbi,
 In fæces olidas transiit, inque lutum.
 Nunc bos, & crassus vervex, & amica luto sus
 Hanc bibit, & gibbo stante camelus aquam.
 Invaluit, totumque fremens Helicon subegit
 Marspiter, Odrysia seditione potens:
 Et procul ad Gyaros, & ad extremos Garamantas
 Præfule cum Clario jussit abire Deas.
 Quid faciant? errantque vagæ, quæruntque quietem
 Pierides: sed vix repperiisse reor.
 Hem cœli, terræque pudor! quo dormit in antro?
 Quem stomachô morbum læsa Poësis alit?
 Carmina multa quidem trivio venduntur in omni:
 Sunt tamen hæc cerebri desipientis opus.
 Carmina vix facio nauci, floccique, pilique;
 Carminis authorem sed facio nihili.
 Vah nequam versus! deformibus undique nævis
 Verba scatent Dominô non meliora suô.
 O si vatibus his miserabilibus paliurô
 Melpomene cingat tempora spiniferô!
 Talia dum mecum lachrymis indignor obortis,
 Irarumque satis, nec minùs oris erat;
 Ecce (fide majus) mihi proximus adstat Apollo,
 Fronte sedet laurus: dextera stringit ebur.
 Mox vultu ridente tuens me mulcet anhelum,
 Taliter in voces ora diserta moyens:

Pone modum curis : steriles depone querelas,
Dúmque licet, furiis contrahe fræna tuis.
Bosphoricus quamvis habitacula nota Camænis
Vastavit dextra bellipotente Furor ;
Nil tamen Aonias turpissimus hostis in artes,
Inque Poëtarum carmina juris habet.
Quæ-loca-cunque colant Musæ, Parnassus ibi stat:
Dummodò pro cantu tempus, & aura favet.
Non solùm Latios, Græcosque stupere Poëtas,
Sed nova quos pariunt sæcula, jure decet:
Et quos Danubius, quos aspicit Austria tellus,
Quosque colit celebres alma Vienna viros.
Quos inter (non vana fides) Ignatius omnes
Anteit, ut corylos fraxinus alta leves.
Huic numeri veniunt, & copia carminis ingens,
Venâque perpetuo larga liquore salit.
Si cytharam fuit, cytharæ concordia necit
Carmina, carminibus non leve pondus inest.
Vox olli mellita fuit, ceu nectar Hymetti,
Innuba quod verno tempore carpit avis.
Illius ad cantum tygris mansuesceret Afra,
Vellet ad hunc ovibus parcere spontè lupus.
Æolus interdum, tempestatésque sonoræ
(Austria Ventorum sæpe furore tumet)
Ignatî Cytharâ victi certamina sistunt,
Et bucca nullum murmur habente silent.
AUSTRIACI vitam nuper dum condidit ANNI,
Devenit populi parvus in ora liber.
Mole quidem parvus, magnus tamen ingenii vi,
Cui lepor arguta multus ab arte sedet.
Condignum justis annalibus argumentum
Edidit, ut vastam nux tenet Iliadem.
Narravit, quonam surrexerit Annus ab ortu:
Misit in Austriacas sænora quanta plagas.

Ecquid

Ecquid in Hungaricis, Bavarisque peregerit oris ;
In pugnam quoties ire coactus erat.
Quid Sterili vexante Dea sit passus : ut inde
Exilio Sterilem victor abegit Anum,
Quomodo jam meritis clarus, senioque gravatus
In tumulum, Lachesi fila secante, ruit.
Hæc liber Ignatî dum prodidit omnia ; punctum
(Utile nam dulci miscuit) omne tulit.
O igitur felix (sua si bene commoda novit)
Cæsaris Urbs, tanti dives honore Viri !
Dives honore Viri, dociles qui gnarus ephebos
Flectit, & in studium præcipit ire meum.
Dives honore Viri, quo vivam sospite sospes.
Hujus enim vitam censeo jure meam.
Hujus ab exemplo juvenum gens plurima castris
Adveniet, callem dum præit ille, meis.
Proh pudor æternus ! quod futile vulgus in artem
Castaliam temerè scomata mille vibret.
Censentur genus insipidum, sinè fruge, Poëtæ.
Sordida plebs artes utilitate probat.
Vah scelus ! hæc læsæ sunt crimina majestatis.
Quis gradus ulterior criminis ire potest ?
Sed non hanc maculam, vitiûmque feremus inulti.
Vindice compescam fulmine turpe nefas.
Numen habent vates, & Numinis ore loquuntur,
Suntque Panomphæo proxima cura Jovi.
Sed satis hæc. Labor Ignatî, zelusque stupendus
Auxiliô Musas, nostraque sacra levat.
Illius ad nutum crispant sua barbita Divæ,
Sæclaque Parnasso plena quietis erunt.
Vaticinor : faustum ter sternutavimus omen :
Candida ter gracili gutture plaufit avis.
Pegasus hinnitu jucundius impulit auram,
Visus in æthereas altiùs ire plagas.

Dixerat, & retrò vëstigia flexit Apollo,
Non oculis posthac visus adesse meis.

ELEGIA III.

Discipulorum amor in Ignatium, & vota.

Euge, Pater! clypeô septemplice testus Olympi
Nestoreum cano vertice vince Senem.
Vere quot irrigui pinguntur floribus horti,
Quot segetes Æstas luxuriosa parit,
Innubem toties exurgere suspice solem,
Dum tibi natalem mittet ab Axë novum.
Plurima lenè fluant liquidô tibi Gaudia rivô:
Et cùm fluxerunt plurima, plura fluant.
Assistat dextræ læto Pax aurea vultu,
Cinctâque Daphnæa Gratia fronde comas.
Ac veluti, requiem Ponto donantibus Euris,
Tritonum ludit per vada plana chorus.
Candida Cymothoe cum cæruleo comitatu
Sublilit è vitreis tērque, quaterque thoris.
Non secùs, Ignati, genium bene pace serena
Compositum nullo turbine quassus habe.
Semper ad optatam veniant molimina metam:
Nullâque te frangant tædia, nullus obex.
Si tamen interdum pondus te grande fatigat,
Nec spiret velis aura sat æqua tuis:
Si labor humanis te viribus altior angit;
Auspice te credas omnia posse DEO.
Quàm grave pressat onus! tibi cura scholastica vires
Atterit, & macie morbida membra vorat.
It vigor ex venis: animus consumitur æger,
Et spoliū de te quælibet hora rapit.
O quot nobiscum fastidia concoquis! ô quàm
Arduus est, mentes excoluisse, labor!

Multa moves, solersque scholæ moderaris habenas,
 Pullulat è medio sæpe dolore dolor,
 Igneus ô quoties vultus tibi fortiter ardet,
 Vibrat ubi validos enthea lingua sonos.
 Hoc ingens opus est, & nexa catena laborum;
 Attamen ingenium vinculat illa tuum.
 Alcidis trepidare latus, vel cælifer Atlas
 Posset ad hoc (adeò mens hebetatur) onus,
 Parce tamen pallente fibras formidine tangi,
 Gloria difficili tramite pandit iter:
 A duris animos, & robora firma periclis
 Haurit, & ex spinis gaudet habere rosas.
 Si nimis Æsonides Cauros timuisset, & æquor;
 Non illi spolium fulva fuisset ovis.
 Si Martis furias non irrisisset Achilles,
 Tam bene Trojanas non lacerâisset opes.
 Ignati ! segnes pariter contemne pavores.
 Sic tua te Virtus evehet astra super.
 Scilicet ærumnas nemo tam sustinet acres,
 Nemo, licèt tragicis, ingemit usque malis;
 Quin grave Saturni sidus meliore sub astro
 Leniat alterni candida stella Jovis.
 Nempe dies veniet, cùm te Phœbúsque, Deæque
 Certabunt clarâ concinuisse tubâ.
 In tua concordēs ibunt præconia vates.
 Heu quòd nil magnum nostra Thalia sonet!
 Invalidum sed pensat opus studiosa voluntas,
 Et celer obsequiis pèsque, manúsque tuis.
 OE go si fiam pernice volucrior Austro !
 O mihi si pennas vividus addat Amor!
 Promptius ut valeam, ceu mobile fulmen, anhelis
 Passibus hortatus antevolare tuos.
 Ultra Mœotim, Tanaim, Nomadásque feroces,
 Si quis adhuc stagnat Nereus, ibo libens.

Odit amor fines, glomerata pericula spernit,
Nec finit ardores dissimulare pios.
Ille vel adversos irrumpere solus in hostes
Aufit, & in crudos bella movere Getas.
Solut amor torvas excire cubilibus urfas
Aufit, & Armeniis obvius ire feris.
Pastorum mos est in cortice chara suorum
Nomina mansuris inseruisse notis.
Sic Corydon roseum fagis incidit Alexim:
Sic Dorylas dulcem Phyllida falce notat.
Nos meliore loco, nos imo cordis in antro
Scribemus nomen, Myrta verende, tuum.
Antè bibet Gangis peregrinas Austria lymphas,
Et bibet Austriacas Indus adustus aquas;
Quàm firmam variet levis inconstantia mentem,
Et dicar cultum deseruisse tuum.
Sis felix, longúmque vige. Dum cura Poëtis
Stabit, Apollinea ludere metra cheli,
Semper eris prægrandis honos, & gloria vatum,
Gloria per feros non moritura dies.
Et licèt Elysios post fata novissima lucos
Calcabis sancti pars pretiosa chori;
Musa tamen totum tua nomina sparget in Orbem,
Et recinet titulos ingeniosa tuos.
Quæ bene scripsisti, nec edax abolere Vetustas,
Non aqua, non ferrum, non volet ira Jovis.
Invidiam, laurósque, perennantésque colossos,
Si nescis, Musæ promeruère tuæ.
Publica te saturum decumanis laudibus olim
Ad cælos niveis Fama levabit equis.

O. A. M. D. G. & divi Ignatii honorem.

Composuerunt, & declamârunt sequentes.

Jacobus S. R. I. Comes â Brandis.
Carolus Franciscus L. B. de Radold.
Carolus Ignatius L. B. de Keller.
Joannes Bapt. de Reigersperg. S. R. I. Eques.
Joannes Josephus Munereti de Röttenfeld S. R. I. Eques.
Joannes Josephus Nobilis de Luidl. S. R. I. Eques.
Josephus Georgius de Sumating.
Joannes Ignatius de Griessenau.
Joannes Michael Riedl.
Joannes Jacobus Gabler.
Carolus Knitlmayr.
Josephus Bussi.
Josephus Signer.
Franciscus Wimmer.

